

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 1184/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Agnieszka Wojciechowska-Langda (spr.)

Sędziowie: SO Ludmiła Tułaczko

SO Remigiusz Pawłowski

Protokolant: protokolant sądowy Monika Suwalska

przy udziale prokuratora Anny Radyno-Idzik i Wojciecha Groszyka

po rozpoznaniu dnia 12 kwietnia 2017 r.

sprawy

T. S. córki R. i J. ur. (...) w S.

oskarżonej o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

A. W. córki J. i C. ur. (...) w S.

oskarżonej o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, oskarżone i ich obrońców oraz pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej Z. M.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 16 maja 2016 r. sygn. akt IV K 1194/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie.

SSO Ludmiła Tułaczko SSO Agnieszka Wojciechowska-Langda SSO Remigiusz Pawłowski

Sygn. akt VI Ka 1184/16

UZASADNIENIE

T. S. została oskarżona o to, że w okresie czasu od dnia 14 grudnia 2009 roku do dnia 30 grudnia 2010 roku w W. działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z A. W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła M. A., B. P., J. P., W. R. i Z. M. do niekorzystnego rozporządzenia ich własnym mieniem w łącznej kwocie 1683 zł, poprzez wprowadzenie w/wym. w błąd, w ten sposób, że pobierała od nich comiesięczną opłatę za usługi dostarczenia mediów w postaci wody do zajmowanych pokrzywdzonych lokali i nie przekazywała pobranych pieniędzy do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w (...) W., czym spowodowała straty w wysokości 138,60 zł na szkodę M. A.; 712,80 zł na szkodę B. P.; 356,40 zł na szkodę J. P.; 237,60 zł na szkodę W. R.; 237,60 zł na szkodę Z. M., tj. o czyn z art. 12 kk w zw. z art. 286 § 1 kk.

A. W. została oskarżona o to, że w okresie czasu od dnia 14 grudnia 2009 roku do dnia 30 grudnia 2010 roku w W. działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, wspólnie i w porozumieniu z T. S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła M. A., B. P., J. P., W. R. i Z. M. do niekorzystnego rozporządzenia ich własnym mieniem w łącznej kwocie 1683 zł, poprzez wprowadzenie w/wym. w błąd, w ten sposób, że pobierała od nich comiesięczną opłatę za usługi dostarczenia mediów w postaci wody do zajmowanych pokrzywdzonych lokali i nie przekazywała pobranych pieniędzy do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w (...) W., czym spowodowała straty w wysokości 138,60 zł na szkodę M. A.; 712,80 zł na szkodę B. P.; 356,40 zł na szkodę J. P.; 237,60 zł na szkodę W. R.; 237,60 zł na szkodę Z. M., tj. o czyn z art. 12 kk w zw. z art. 286 § 1 kk.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie wyrokiem z 16 maja 2016 roku w sprawie o sygn. akt. IV K 1194/14 uznał oskarżone za winne tego, że w okresie czasu od dnia 14 grudnia 2009 roku do dnia 30 grudnia 2010 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, doprowadziły Z. M., M. A., W. R. oraz J. P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie pokrzywdzonych w błąd w ten sposób, że pobierały od nich opłatę za wodę i nie przekazywały pobranych pieniędzy do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w (...) W. i za tak opisany czyn na podstawie art. 286 § 1 kk. w zw. z art. 12 kk skazał oskarżone, a na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 37a kk w zw. z art. 33§ 1 i 3 kk wymierzył oskarżonym karę grzywny wysokości po 80 stawek dziennych określających wysokość jednej stawki na kwotę 20,00 złotych; na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kwotę 340,00 zł tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 160,00 zł tytułem opłaty, w pozostałym zakresie zwolnił oskarżone od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelacje wniosły obydwie oskarżone T. S. i A. W. oraz ich obrońcy zaskarżając w/w orzeczenie w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie każdej z oskarżonych od popełnienia przypisanego im czynu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Ponadto apelacje wnieśli:

- prokurator zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych T. S. i A. W. oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

- pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej Z. M., zaskarżając powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych oraz wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku: w zakresie pkt I poprzez wymierzenie każdej z oskarżonych po sześć miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres 3 lat próby, ewentualnie wymierzenie surowszej kary grzywny; w zakresie pkt II wyroku poprzez zasądzenie od każdej z oskarżonych na rzecz oskarżycielki posiłkowej Z. M. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także zasądzenie od obydwu oskarżonych solidarnie obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz oskarżycielki posiłkowej Z. M. kwoty 247,50 zł.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Na uwzględnienie zasługuje zarzut podniesiony w apelacji prokuratora, a zważywszy na charakter wskazanego w nim uchybienia konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Słusznie podniósł prokurator, że w opisie przypisanego oskarżonym czynu sąd I instancji nie wskazał, jaka była wysokość szkody wyrządzonej ich działaniem. Taki opis czynu nie tylko narusza wymogi zawarte w art. 413 § 2 pkt. 1 kpk, który stanowi, że wyrok skazujący powinien zawierać: "dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu", ale w efekcie uniemożliwia merytoryczną instancyjną kontrolę zaskarżonego orzeczenia. Tym bardziej, że w uzasadnieniu sąd rejonowy także nie wskazał, jaka konkretnie była wartość mienia, którym wymienieni pokrzywdzeni niekorzystnie rozporządzili. Poczynione przez sąd I instancji, zarówno w wyroku jak i jego pisemnych motywach, ustalenia faktyczne ograniczają się jedynie do wymienienia osób pokrzywdzonych i stwierdzenia, że osoby te w

podanych okresach dokonywały opłat za wodę - bez podania, w jakiej wysokości były one uiszczane przez poszczególne osoby, czy chociażby wskazania ogólnej kwoty dokonanych przez nie wpłat. Tym samym brak jest jakichkolwiek ustaleń co do wysokości korzyści majątkowej, której osiągnięcie sąd rejonowy przypisał oskarżonym, co jest przecież niezbędne w kontekście znamion czynu z art. 286 § 1 kk, a przy tym ma bezpośrednie przełożenie na wartość szkody poniesionej przez pokrzywdzonych. Brak ustaleń w tym zakresie jest niezrozumiały, bowiem ustalenie wysokości opłat dokonanych przez pokrzywdzonych było możliwe na podstawie zgromadzonych dokumentów, które - jak wynika z uzasadnienia - sąd rejonowy analizował.

Jednocześnie trzeba zwrócić uwagę na istotną dla prawidłowego wyrokowania w sprawie niniejszej sprzeczność, która wynika z uzasadnienia wyroku. Z jednej strony sąd rejonowy skazał oskarżone za czyn z art. 286 § 1 kk argumentując m.in., że wprowadziły pokrzywdzonych w błąd pobierając od nich opłaty za wodę, a pobranych pieniędzy nie przekazywały do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w (...) W.. Z drugiej strony nie orzekł obowiązku naprawienia szkody uznając, że spór powinien znaleźć swój finał przed sądem cywilnym z uwagi na podnoszone wzajemne roszczenia stron, a także zmiany w zakresie zarządu przedmiotową nieruchomością. Tak umotywowane stanowisko sądu I instancji o braku orzeczenia obowiązku naprawienia szkody nasuwa wątpliwości co do prawidłowości jego ustaleń w sferze zamiaru oskarżonych, co przy tego typu sprawach ma decydujące znaczenie dla przypisania odpowiedzialności karnej. Tym bardziej, jeśli weźmie się pod uwagę argumenty przedstawione w apelacjach oskarżonych i ich obrońców. Ponadto, w kontekście takiego stanowiska sądu rejonowego, brak ustaleń co do wysokości osiągniętej przez oskarżone korzyści majątkowej tym bardziej uniemożliwia merytoryczną kontrolę zaskarżonego orzeczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę sąd odwoławczy, stosując regulacje przewidziane w postępowaniu odwoławczym dla spraw, w których akt oskarżenia wpłynął przed kolejnymi zmianami obowiązującymi od 1 VII 2015 r., musiał uchylić zaskarżony wyrok i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania, o co zasadnie wnioskował w swojej apelacji prokurator.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd rejonowy powinien przeprowadzić postępowanie dowodowe w zakresie niezbędnym do prawidłowego wyrokowania. Przy czym w ocenie sądu okręgowego zgromadzona dotychczas dokumentacja KP jest wystarczająca do ustalenia wysokości i częstotliwości opłat za wodę wnoszonych przez osoby wskazane w przypisanym czynie. Trzeba tutaj zwrócić uwagę, że zarzuty i granice apelacji wniesionych na niekorzyść oskarżonych, zwalniają sąd I instancji od rozpoznawania sprawy w zakresie dotyczącym wskazanej w akcie oskarżenia pokrzywdzonej B. P., bowiem nie kwestionowano w nich ustaleń co do liczby i personaliów osób pokrzywdzonych w przypisanym czynie. Co prawda w dotychczasowych postępowaniach oskarżone konsekwentnie odmawiały złożenia wyjaśnień, ale - o ile zmieniają swoje stanowisko w tym zakresie - należałoby je przesłuchać na okoliczności wskazywane w ich osobistych apelacjach, które niewątpliwie mogą mieć znaczenie dla oceny ich zamiaru. W zależności od postawy oskarżonych i treści ich wyjaśnień sąd rejonowy zdecyduje o zakresie prowadzonego postępowania dowodowego, w tym konieczności ponownego przesłuchiwania dotychczasowych świadków, czy analizy akt sprawy cywilnej I C 1464/13. Jednocześnie przy wyrokowaniu - o ile dojdzie do wydania wyroku skazującego - sąd meriti powinien mieć na uwadze konieczność dokonania prawidłowego opisu czynu przypisanego oskarżonym i przekonującego uzasadnienia swojego rozstrzygnięcia zgodnie z wymogami art., 424 kpk, aby uniknąć błędów, które w niniejszym postępowaniu spowodowały konieczność uchylecia wyroku.

Z tych wszystkich względów sąd okręgowy orzekł jak w wyroku.